

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ВИВЧЕННЯ
ПРОБЛЕМ ЗЛОЧИННОСТІ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. В. СТАШИСА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні вченої ради НДІ
ВПЗ імені академіка
В. В. Сташиса НАПрН України
(протокол № 11 від
13.09.2024 р.)

СИЛАБУС

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУДОУСТРОЮ, ДІЯЛЬНОСТІ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА АДВОКАТУРИ**

ВИКЛАДАЧІ	
<i>Марочкін Олексій Іванович</i> , старший науковий співробітник відділу дослідження проблем кримінального процесу та судустрою НДІ ВПЗ імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України, кандидат юридичних наук	
Контактний телефон	+38 057 715-62-08 (роб.)
E-mail	a.marochkin84@gmail.com
Назва освітньо-наукової програми	Право
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	08 Право, 081 Право
Статус дисципліни	Дисципліна циклу вільного вибору аспіранта вибіркової компоненти, викладається у 3 та 4 семестрах II курсу в обсязі 4 кредитів
МОВА ВИКЛАДАННЯ	Українська

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Консультації навчальної дисципліни відбуваються: <i>аудиторні консультації</i> – аудиторія № 504 згідно з графіком консультацій; <i>онлайн консультації</i> – через Zoom за попередньою домовленістю з викладачем. Для погодження часу онлайн консультації слід писати на електронну пошту Марочкину О.І. a.marochkin84@gmail.com або телефонувати за номером +38 057 715-62-08 Пропуск занять: для відпрацювання пропущених занять, узгодження виду відпрацювання та ін. питань слід звернутись до Марочкина О.І. на електронну пошту a.marochkin84@gmail.com або зателефонувати за номером +38 057 715-62-08
ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	Прослуховуючи цей курс, здобувачі погоджуються виконувати вимоги принципів академічної доброчесності: - розв'язувати всі завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб; - надавати для оцінювання лише результати власної роботи; - не вдаватися до кроків, що можуть у нечесний спосіб покращити власні результати навчання чи погіршити/покращити результати інших здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; - ні в який спосіб не публікувати відповіді на питання, що ставляться в рамках навчальної дисципліни для оцінювання знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.
МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	Надання здобувачам вищої освіти ступеня доктора філософії системи знань щодо побудови та функціонування системи судових і правоохоронних органів та адвокатури України, основних напрямів її реформування, актуальних проблем, що виникають у цій царині, а також уміння презентувати здобуті знання, оволодінні універсальними навичками дослідника та правозастосувача для їх використання у подальшій науковій і практичній діяльності за фахом.
ФОРМАТ КУРСУ	Форма навчання – денна / заочна.
ФОРМИ І ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	Види навчальних занять: лекції, семінарські, індивідуальна робота, індивідуальні консультації, елементи дистанційного навчання, проміжний та підсумковий контроль.
ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА	– вивчення додаткових нормативних і

	<p>літературних джерел щодо розв'язання актуальних проблем судоустрою, діяльності правоохоронних органів та адвокатури;</p> <p>– участь у наукових заходах, тематикою яких є, зокрема, актуальні проблеми судоустрою, діяльності правоохоронних органів та адвокатури;</p> <p>– підготовка наукових доповідей та їх презентація з проблемних питань судоустрою, діяльності правоохоронних органів та адвокатури;</p> <p>– написання наукових есе, рефератів, наукових оглядів, контрольних робіт, статей та тез наукових доповідей з окремих проблем судоустрою, діяльності правоохоронних органів та адвокатури;</p> <p>– узагальнення юридичної практики, необхідної для аналізу і розв'язання проблем судоустрою, діяльності правоохоронних органів та адвокатури;</p> <p>– інші форми індивідуальної роботи за узгодженням з викладачем.</p>
ФОРМИ КОНТРОЛЮ	Проміжний контроль – у формі заліку, підсумковий контроль – у формі іспиту
ПРЕРЕКВІЗИТИ	Судові та правоохоронні органи
НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ	Мультимедійне обладнання, комп'ютерне забезпечення з виходом в мережу Інтернет
ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	<p>За результатами освоєння навчальної дисципліни повинен продемонструвати такі <i>результати навчання</i>.</p> <p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - про поширені в юридичній науці ідеї, доктрини, принципи та сучасні методологічні установки у царині наукових досліджень проблем побудови і функціонування судових і правоохоронних органів, а також адвокатури України; - про напрями і результати наукових досліджень провідних вітчизняних наукових шкіл щодо дослідження питань судоустрою, діяльності правоохоронних органів та адвокатури; - щодо європейських стандартів у галузі судоустрою, діяльності правоохоронних органів та адвокатури; - про основи емпіричних досліджень в царині науки судоустрою, діяльності правоохоронних органів та адвокатури. <p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснювати аналіз практичних проблем реалізації правових норм, що регулюють судоустрій, діяльність правоохоронних органів та адвокатури, і формулювати наукові висновки

	<p>щодо вирішення цих проблем;</p> <ul style="list-style-type: none"> - на підставі результатів аналізу законодавства, що регулює судоустрій, діяльність правоохоронних органів та адвокатури, виявляти і формулювати тенденції його розвитку; - раціонально використовувати інформаційні ресурси з метою здійснення узагальнення судової практики; - оцінювати норми законодавства, що регулює судоустрій, діяльність правоохоронних органів та адвокатури й правозастосовну практику з точки зору відповідності європейським стандартам; - аналізувати практику Верховного Суду як вищого судового органу, відповідального за забезпечення єдності судової практики та подолання пов'язаних із цим проблем. 	
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ		
Змістовний блок I:		
Актуальні проблеми судоустрою та судочинства		
Лекція	ТЕМА № 1. Міжнародно-правові стандарти функціонування судової влади	2
Лекція	ТЕМА № 2. Актуальні проблеми судоустрою та судочинства в Україні	4
Семінарське заняття 1	Міжнародно-правові стандарти функціонування судової влади	2
Семінарське заняття 2	Актуальні проблеми судоустрою та судочинства в Україні	2
Змістовний блок II:		
Актуальні проблеми організації та діяльності правоохоронних органів		
Лекція	ТЕМА № 3. Міжнародні стандарти діяльності органів кримінальної юстиції	2
Лекція	ТЕМА № 4. Система органів кримінальної юстиції в Україні	2
Лекція	ТЕМА № 5. Актуальні проблеми організації та діяльності органів прокуратури України	2
Лекція	ТЕМА № 6. Актуальні проблеми організації та діяльності антикорупційних органів в Україні	2
Лекція	ТЕМА № 7. Актуальні проблеми організації та діяльності органів досудового розслідування, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність та інших органів кримінальної юстиції в Україні	4
Семінарське заняття 3	Система органів кримінальної юстиції в Україні	2
Семінарське заняття 4	Актуальні проблеми організації та діяльності органів прокуратури України	2
Семінарське заняття 5	Актуальні проблеми організації та діяльності антикорупційних органів в Україні	2
Семінарське заняття 6	Актуальні проблеми організації та діяльності органів досудового розслідування, органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність та інших органів кримінальної юстиції в Україні	2

Змістовний блок III:		
Актуальні проблеми організації та діяльності адвокатури		
Лекція	ТЕМА № 8. Міжнародні стандарти діяльності адвокатури	2
Лекція	ТЕМА № 9. Актуальні проблеми організації та діяльності адвокатури в Україні	2
Лекція	ТЕМА № 10. Адвокатура та професійна правнича допомога у кримінальному провадженні	2
Семінарське заняття 7	Актуальні проблеми організації та діяльності адвокатури в Україні	2
Семінарське заняття 8	Адвокатура та професійна правнича допомога у кримінальному провадженні	2
УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ		
Форми освітнього процесу, які передбачають оцінювання здобувача	3-й семестр	4-й семестр
<i>Аудиторна робота</i>	15	15
<i>Індивідуальні завдання</i>	20	
<i>Контрольні заходи</i>	Проміжний контроль у формі семестрового заліку	зарах/незарах -
	Підсумковий контроль у формі іспиту	- 50
Разом:		100
ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ		
Види занять	Кількість балів відповідно до виду заняття (за один вид заняття)	Критерії оцінювання
<i>Семінарські заняття під час аудиторної роботи</i>	5	відмінний рівень засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	4	добре засвоєння матеріалу з теми, але є не значні помилки
	3	задовільний рівень засвоєння матеріалу з теми, суттєві і у значній кількості помилки
	2	поганий рівень засвоєння матеріалу з теми, значна кількість недоліків
	1	мінімальний рівень засвоєння матеріалу з теми, але достатній для оцінювання
	0	поверхневий рівень засвоєння матеріалу з теми, велика кількість помилок
<i>Індивідуальні завдання</i>	9-10	глибоке знання проблем, пов'язаних із темою завдання (дослідження), вільне володіння матеріалом, вміння самостійно і творчо мислити,

		знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні висновки
	7-8	в роботі розкрито основні положення теми завдання (дослідження), але є деякі неточності у викладеному матеріалі, теоретичні поняття недостатньо підтверджені фактичними даними
	5-6	основні положення теми завдання (дослідження) розкрито, але деякі питання висвітлено не в повному обсязі та не має підтвердження теоретичних понять фактичними даними, відсутній творчий підхід до дослідження
	3-4	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, з великою кількістю суттєвих помилок, відсутні самостійні висновки
	1-2	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, взагалі відсутні висновки, вбачається доволі слабе знання предмета дослідження
	0	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, вбачається відсутність самостійності дослідження
<i>Контрольні заходи:</i>		
- проміжний контроль у формі семестрового заліку	зарах	- теоретичний матеріал засвоєно на рівні, достатньому для самостійних висновків
	незарах	- теоретичний матеріал не засвоєно взагалі, відсутність уявлення про предмет навчальної дисципліни
- підсумковий контроль у формі іспиту	50	- всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у науково-дослідній роботі
	40	- достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей; - здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для науково-дослідної роботи
	30	- знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; - помилки у відповіді на іспиті за наявності уявлення про шляхи їх самостійного усунення
	20	- знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи;

		- помилки у відповіді на іспиті при відсутності виявлення про шляхи їх самостійного усунення
	10	-прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; -помилки та суттєві неточності у відповіді на іспиті
	0	- відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - відсутність очікуваних результатів навчання.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS				
Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в Інституті	Рівень компетентності
A	ВІДМІННО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії має всебічні знання в межах вимог навчальної програми, уміє формулювати висновки на основі отриманих знань, обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, творчої діяльності, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань.	5	90-100	Високий
B	ДУЖЕ ДОБРЕ. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії добре володіє вивченим матеріалом з дисципліни в межах вимог навчальної програми, намагається формулювати світоглядні та методологічні висновки на основі отриманих знань, обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань. Водночас відповідь має певні неточності.	4	80-89	Достатній
C	ДОБРЕ. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії виявляє знання в межах вимог навчальної програми. Робить спроби формулювати світоглядні й методологічні висновки на основі отриманих знань. Уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за зразком. Водночас відповідь є недостатньо осмисленою, має помилки і неточності.		70-79	
	ЗАДОВІЛЬНО. Здобувач вищої	3	65-69	Середній

D	освіти ступеня доктора філософії відтворює частину навчального матеріалу і виявляє здатність формулювати висновки на основі отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки.			
E	ДОСТАТНЬО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, відтворює значну його частину на репродуктивному рівні. Відповідь має суттєві помилки.		60-64	
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО (з можливістю повторного складання семестрового контролю). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії відтворює незначну частину навчального матеріалу виявляє слабку здатність формулювати висновки на основі отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.	2	35-59	Низький
F	НЕЗАДОВІЛЬНО (з повторним обов'язковим вивченням залікового кредиту). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.		34 і менше	
Орієнтовний перелік питань до іспиту	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні моделі правосуддя та їх компоненти. 2. Міжнародні стандарти відправлення правосуддя. 3. Правосуддя в системі загального права. 4. Правосуддя у державах романо-германської (континентальної) правової сім'ї. 5. Органи судової влади України. 6. Принципи діяльності судової влади. 7. Незалежність суддів. 8. Право на справедливий та повноважний суд. 9. Рівність перед законом і судом. 			

10. Гласність і відкритість судового процесу.
11. Мова судочинства і діловодства в судах.
12. Обов'язковість судових рішень.
13. Право на перегляд справи та оскарження судового рішення.
14. Функції судової влади.
15. Здійснення правосуддя у кримінальному провадженні.
16. Судовий контроль під час досудового розслідування.
17. Склад суду та його визначення у кримінальному провадженні.
18. Територіальна підсудність. Інстанційна підсудність.
19. Поняття та зміст статусу судді.
20. Вищий антикорупційний суд України. Правові основи діяльності та завдання Вищого антикорупційного суду.
21. Верховний Суд. Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду, його структура.
22. Повноваження Верховного Суду. Повноваження судових палат Касаційного кримінального суду у складі Верховного Суду. Велика Палата Верховного Суду.
23. Вища рада правосуддя як суб'єкт надання згоди на застосування до судді заходів забезпечення кримінального провадження.
24. Поняття міжнародних стандартів прав людини та діяльності органів кримінальної юстиції.
25. Стандарти справедливого судочинства, їх зміст.
26. Забезпечення права на справедливий суд.
27. Система органів кримінальної юстиції в Україні, їх завдання і роль в державному механізмі запобігання злочинності, охороні держави та захисту прав особи.
28. Органи кримінальної юстиції, органи правопорядку, правоохоронні органи: співвідношення понять.
29. Функції органів кримінальної юстиції.
30. Принципи (засади) функціонування органів кримінальної юстиції.
31. Основні напрями реформування кримінальної юстиції відповідно до Концепції судово-правової реформи в Україні 1992 року.
32. Основні напрями реформування кримінальної юстиції відповідно до Концепції вдосконалення судівництва для утвердження справедливого суду в Україні відповідно до Європейських стандартів 2006 року.
33. Основні напрями реформування кримінальної юстиції відповідно до Концепції реформування кримінальної юстиції України 2008 року.
34. Основні напрями реформування кримінальної юстиції відповідно до Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 роки.
35. Правові основи діяльності органів прокуратури.
36. Система, структура і організація діяльності органів прокуратури.
37. Конституційно-правові основи діяльності прокуратури в Україні.
38. Засади діяльності прокуратури.
39. Функції прокуратури.
40. Вищий антикорупційний суд. Склад Вищого антикорупційного суду. Предметна підсудність Вищого антикорупційного суду. Слідчі судді Вищого антикорупційного суду та їх повноваження.

	<p>41. Спеціалізована антикорупційна прокуратура Офісу Генерального прокурора.</p> <p>42. Національне антикорупційне бюро України.</p> <p>43. Правовий статус Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів.</p> <p>44. Правові основи діяльності органів дізнання та досудового слідства.</p> <p>45. Завдання та правові основи діяльності органів дізнання.</p> <p>46. Правові основи організації та діяльності органів досудового слідства.</p> <p>47. Органи Національної поліції.</p> <p>48. Служба безпеки України.</p> <p>49. Бюро економічної безпеки України.</p> <p>50. Державне бюро розслідувань.</p> <p>51. Поняття та завдання оперативно-розшукової діяльності. Підрозділи, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність.</p> <p>52. Правові основи діяльності Державної кримінально-виконавчої служби України.</p> <p>53. Правові основи діяльності органу пробації.</p> <p>54. Парламентський контроль за додержанням конституційних прав та свобод людини у сфері кримінальної юстиції. Уповноважений Верховної ради України з прав людини.</p> <p>55. Міжнародне співробітництво у сфері кримінальної юстиції.</p> <p>56. Співробітництво з Міжнародною організацією кримінальної поліції – Інтерпол та поліцейською службою Європейського союзу – Європол.</p> <p>57. Моделі організації адвокатури. Міжнародно-правові стандарти організації та діяльності адвокатури.</p> <p>58. Основні засади організації адвокатури.</p> <p>59. Професійна правнича допомога у кримінальному провадженні.</p> <p>60. Конституційно-правові основи організації та діяльності адвокатури в Україні.</p>
<p>Рекомендована література (основна, допоміжна)</p>	<p style="text-align: center;">Основна:</p> <p>1. Велика українська юридична енциклопедія : у 20 т. Том 19: Кримінальний процес, судоустрій, прокуратура та адвокатура / редкол.: В.Т. Нор (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України ; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2020. 960с.</p> <p>2. Використання практики Європейського суду з прав людини у кримінальному провадженні : Навчально-практичний компендіум / І.В. Гловюк, М.М. Стоянов, В.А. Завтур. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 420 с.</p> <p>3. Кримінальний процес України : академічний курс у 3 т. Т. 1: Загальна частина / за ред. Н. Р. Бобечка. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2021. 912 с.</p> <p>4. Лапкін А. В. Прокурор у кримінальному провадженні: теоретичні, правові та організаційно-методичні проблеми : монографія. Харків : Право, 2020. 1304 с.</p> <p>5. Повноваження слідчого судді : навч.-методичн. посіб. / І. В. Гловюк та ін. Одеса : Гельветика, 2020. 220 с.</p>

6. Подкопаєв С.В. Організація та діяльність прокуратури в Україні: монографія. Харків: Право, 2020. 364 с.
7. Правоохоронні та спеціалізовані інституції сектору безпеки і оборони України: навчально-методичний посібник / за заг. ред. О.Ю. Бусол. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 492 с.
8. Форми фіксації у кримінальному процесі України (теоретичний аспект та зразки процесуальних документів): Практичний посібник / О.С. Олійник, О.П. Бабіков. Харків : Право, 2021. 416 с.

Допоміжна:

1. Крет Г.Р. Міжнародні стандарти доказування у кримінальному процесі України: теоретико-правові та практичні основи: монографія. Калуш: Петраш К.Т., 2020. 452 с.
2. Оперативно-розшукова діяльність : навчальний посібник для підготовки до іспитів. К. : «Центр учбової літератури», 2020. 212 с.
3. Організаційно-правові засади діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : монографія / В.Г. Дрозд, А.В. Пономаренко, С.Є. Абламський, Л.В. Гаврилюк та ін. ; Держ. наук.-дослід. ін-т. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 352 с.
4. Хорсуненко О.В. Прокуратура України та держав-членів Європейського Союзу: порівняльне дослідження : монографія. Одеса: Фенікс, 2020. 258 с.
5. Documents of the Consultative Council of European Judges = Документи Консультативної ради європейських суддів : [офіц. вид.] / упоряд. А. О. Кавакін. 3-тє вид., допов. Київ : Видавничий Дім «Ратіо Дециденді», 2020. 940 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>.
3. Про Національну стратегію у сфері прав людини : Указ Президента України від 24 березня 2021 року № 119/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/2021#Text>.
4. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua>.
5. Про Стратегію розвитку системи правосуддя та конституційного судочинства на 2021 – 2023 роки : Указ Президента України від 11 червня 2021 року № 231/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2312021-39137>.
6. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. № 1402-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>.